

Eröss Zsolt a hegyen maradt

Egy gyászfeldolgozás mélységei és magasságai

● A gyászfeldolgozás folyamatán visz végig a néhai Hópárduc, Eröss Zsolt feleségéről szóló film, amely az erdélyi mozikba is eljutott. Csoma Sándor alkotása empátiával, de ugyanakkor nyers kendőzetlenséggel mutatja be Sterczer Hilda azon életszakaszát, amikor élete párja, a legendás hegymászó a hegyen maradt és soha nem térhetett már haza.

TAMÁS ATTILA

Nem kisebb dologra vállalkozott Csoma Sándor rendező, mint hogy lehozza egy kicsit a földre a 2013-ban hegymászás közben elhunyt Eröss Zsolt mítoszát, és dramatizálva mutassa be, mi ment végbe családjában, miután kiderült, hogy a legendás hegymászó nem fog hazatérni a Kancsendzöngáról, a Föld harmadik legmagasabb hegyéről a Himalájában. Tette mindezt nagyon tiszteletudón, felesége, Sterczer Hilda nézőpontjából, így most sokan megismerhetik azt a történetet is, ami egy család életében ment végbe, miután elveszítették a legnagyobb támaszukat.

Ki ne hallott volna Eröss Zsoltról?

Kevés olyan ember van Erdélyben és Magyarországon, aki ne hallott volna Eröss Zsoltról. A csíkszeredai születésű hegymászó sokak számára példakép és a kitartás megtestesítője volt, aki megmutatta, hogy mire képes az ember, ha vasakarattal rendelkezik. Fél lába elvesztése sem akadályozta meg abban, hogy hegyeket mászon, expedícióra induljon, mindezt annak tudatában, hogy mindig ott volt a levegőben, hogy valamelyik csúcs meghódításának kísérlete akár végzetes is lehet számára. Ez következett be 2013 májusában, amikor a Kancsendzöngá-expedíció Kiss Péter hegymásztársával életét veszítette. Az, hogy Kiss Péter meghalt, elég hamar egyértelművé vált, azonban Eröss Zsolt állapotáról napokig csak találgatások voltak, rengeteg volt a kérdőjel, mivel senki nem tudott érte menni. De ahogy teltek a napok, nyilvánvalóvá vált, hogy a Hópárduc nem lehet már életben az úgynevezett halálzónában. Eröss Zsolt tehát ott maradt a hegyen, és sosem tért haza. És ennek a felfoghatatlan tragédiának a feldolgozásáról készült most film Csoma Sándor rendezésében, amit a magyarországi forgalmazást követően az erdélyi mozikban is bemutattak.

Eröss

A Magasságok és mélységek Eröss Zsolt özvegyének gyászfeldolgozási

A gyászfeldolgozás fázisai

A Magasságok és mélységek Eröss Zsolt özvegyének gyászfeldolgozási

fázisait mutatja be a halál tudatosításától egészen a továbblépésig, időnkénti visszaemlékezésekkel. (Egy rövid zárójel: engem, aki soha életében nem találkozott Eröss Zsoltal, és csak felületesen hallottam róla, nagyon megráztak a hírek, amik az esetleges, később pedig a biztos haláláról szóltak, úgyhogy belegondolni is szörnyű, min mehettek keresztül közvetlen hozzátartozói, barátai, támogatói.) Erről ad most képet Csoma Sándor játékfilmje, ami Eröss Zsolt feleségének nézőpontjából mutatja be, mi is mehetett végbe

végleges és visszafordíthatatlan elvesztésével. Érdekes maga a film felépítése is, hiszen kevés olyan alkotás van, ahol a film első részében van az a tetőpont, amitől nyeljük vissza a torkunkban növekvő gombócot, vagy gördül le a könny az arcunkon, a vége pedig az, ami egyfajta feloldozást, megbékélést hoz. Merthogy itt Eröss Zsolt elvesztésének tudatosítása az események katalizátora, a gyászfeldolgozás pedig a folyamat, amin végig kell mennie a főszereplő Sterczer Hilda karakterének, ahogy ez a valóságban is történt.

Sokan kikezdték a tragédiát követően Eröss Zsolt feleségét, hogy látszólag lemondott a férjéről abban a bizonyos tévéinterjúban, amit a film is bemutat. Bár a közvélemény még reménykedett abban, hogy az elején még eltűntnek nyilvánított Eröss Zsolt valamilyen csoda folytán lejöhöz még a hegyről,

hogy édesanyjához képest miként birkózik meg a felfoghatatlan drámával, amit az édesapja elvesztése jelentett számára.

Milyen volt Eröss Zsolt?

Ahogy az minden feldolgozásban lenni szokott, itt is vannak a valóságtól eltérő részek, a dráma elmélyítését szolgáló kitalált szereplők és történések, de a készítőik nagyon törekedtek a hitelességre, és ebben nagyban számíthattak Sterczer Hilda segítségére, aki még a pszichológusával is összekötötte a rendezőt, hogy a lehető leghitelesebb képet kapja a gyászfeldolgozási folyamatáról. Emellett a hegymászós részekben a színészek Eröss Zsolték ruháiban játszanak, de még a Hópárducot alakító Trill Zsolt szakállát is ott fehérítették, ahol Eröss Zsoltnak is fehér volt. Ezek összessége adja, hogy tényleg egy olyan

jelent a feleségének, hogy amennyiben veszélybe kerülne az élete a hegyen, azt várja el, hogy hagyja ott őt, mert ő is ezt tenné fordított esetben. Nem könnyű ezt Eröss Zsolt tisztelőjeként elfogadni, de ez is hozzátartozik a nyers valósághoz, ami segített a feleségének tudomásul venni, hogy férje már nem fog lejönni a hegyről.

A Magasságok és mélységek ugyanakkor végtelen empátiával és egy sajátos technikai megoldással viszi végig a nézőt a gyászfeldolgozás folyamatán: folyamatosan szűkül be a film képaránya, egészen addig, amíg „ki nem enged a szelep”, vagyis el nem kezdődik az elengedés folyamata Hildánál. Aki egy hegymászós akciófi lmet vár a plakát és az előzetes alapján Csoma Sándor filmjétől, az csalódnia fog, hiszen ez egy kőkemény dráma, amit nehéz könnyek nélkül végignézni. Ugyanakkor érdemes megnézniük

Pál Emőke és Trill Zsolt. Kiválóan alakítják Sterczer Hilda és Eröss Zsolt karakterét

▲ FOTÓ: TÓTH LEVENTE

akkortól, amikor tragédiába fordult a Magyarok a világ nyolcezresein expedíció kancsendzöngái állomása. És bár a híreket olvasva mi is képzeletben felmentünk arra a hegyre, a rendelkezésünkre álló információk alapján elképzeltük, mi történhetett, de viszonylag hamar le is jöttünk róla. Ez viszont nem volt annyira egyszerű Sterczer Hildának, aki két kisgyerekekkel maradt özvegyen, és teljes erővel zúdult rá élete párja, gyerekei apja elvesztésének felfoghatatlan és feldolgozhatatlan súlya.

A Magasságok és mélységek nagyon empatikusan, mégis teljesen lecsupaszítva, törekeny emberi mivoltukban mutatja meg a hegymászó feleségét és nagyobbik lányát, akiknek szembesülniük kellett az általuk legjobban szeretett személy

felesége – aki maga is hegymászó, ezáltal rálátása volt az expedíciókra – tisztában volt azzal, hogy a halálzónában való eltűnés egyértelműen azt jelenti, hogy Zsoltot már soha többé nem fogja életben látni. Tehát nem lemondott a férjéről, hanem tudta, hogy nincs ahogy életben legyen a feltételezett agyödéma után, a lehető legmostohább körülmények között, megfelelő mennyiségű víz és óvóhely nélkül. A film bemutatja, hogy a Hópárduc felesége miken ment keresztül, miközben épp telefonon nyilatkozott vagy tévéműsorban válaszolt a műsorvezető provokatív kérdéseire. Az alkotásban nagyobbik lányuk, Gerda sajátos gyászfeldolgozása is helyet kap, ami még szívszorítóbbá teszi az alkotást, ahogy látjuk,

adaptáció készült, ami hű a megtörtént eseményekhez és kellően beavatja a nézőt a történések hátterébe még akkor is, ha ezzel az Eröss Zsolt-mítosz egy kissé lerombolja.

Merthogy nem rózsaszín ködön és csak a szép emlékeken keresztül mutatja be a néhai hegymászt, hanem a maga konok, sokszor érzelemmentesnek tűnő mivoltában, mint például az egyik hegymászós jelenetben, amikor kerek perccel ki-

főként azoknak, akik ismerték és szerették Eröss Zsoltot, hogy fogalmat alkothassanak arról, mi állhatott döntései hátterében, illetve mik vezethettek a végzetes expedícióhoz, és özvegyének miként sikerült továbblépnie az elvesztésén. Az alkotás megmutatja azt, hogy a legnagyobb mélységekből is van kiút, és mindig vissza lehet térni innen a legnagyobb magasságokba.

Magasságok és mélységek – magyar játékfilm (2022). Rendező:

Csoma Sándor. Forgatókönyvíró: Csoma Sándor. Operatőr: Tóth Levente. Producer: Sümeghy Claudia, Topolánszky Tamás Yvan. Jelmeztervező: Nyitrai Karola. Vágó: Márton Dániel. Zene: Balázs Ádám. Társproducer: Romwalter Judit. Szereplők: Pál Emőke, Trill Zsolt, Nagy Enikő, Horváth Lajos Ottó, Tankó Erika, Fehér Anna, Tóth Ildikó, Fenyő Iván.